

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

РІШЕННЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

22 травня 2020 року Справа № 160/4563/20 Дніпропетровський окружний адміністративний суд у складі:

головуючого судді Лозицької І.О., розглянувши в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення сторін у місті Дніпрі адміністративну справу за позовом Фермерського господарства «ДАРИНА АГРО» до Державної податкової служби України, Головного управління Державної податкової служби у Дніпропетровській області про визнання протиправним та скасування рішення, зобов'язання вчинити певні дії, -

ВСТАНОВИВ:

23.04.2020 року до Дніпропетровського окружного адміністративного суду звернулось Фермерське господарство «ДАРИНА АГРО» з позовом до Державної податкової служби України, Головного управління Державної податкової служби у Дніпропетровській області, в якому просить суд:

- визнати протиправним та скасувати рішення комісії Головного управління Державної податкової служби у Дніпропетровській області з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних №1455904/37320295 від 14.02.2020 року про відмову в реєстрації податкової накладної № 4 від 23.01.2020 року;

- зобов'язати Державну податкову службу України зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних податкову накладну № 4 від 23.01.2020 року, складену Фермерським господарством «ДАРИНА АГРО» (код ЄДРПОУ 37320295), датою її фактичного направлення для реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Вирішуючи питання щодо розподілу судових витрат, суд виходить з наступного.

У позовній заяві позивач просить стягнути усі понесені ним судові витрати шляхом стягнення за рахунок бюджетних асигнувань Державної податкової служби України та ГУ ДПС у Дніпропетровській області.

Суд, вивчивши матеріали адміністративної справи та надані докази на підтвердження заявлених вимог про відшкодування витрат на професійну правничу допомогу, проаналізувавши норми КАС України, дійшов таких висновків.

Відповідно до ст. 132 КАС України, судові витрати складаються із судового збору та витрат, пов'язаних з розглядом справи.

До витрат, пов'язаних з розглядом справи, належать витрати, зокрема, на професійну правничу допомогу.

Відповідно до ч. 3 ст. 134 КАС України, для цілей розподілу судових витрат:

1) розмір витрат на правничу допомогу адвоката, в тому числі гонорару адвоката за представництво в суді та іншу правничу допомогу, пов'язану зі справою, включаючи підготовку до її розгляду, збір доказів тощо, а також вартість послуг помічника адвоката визначаються згідно

з умовами договору про надання правничої допомоги та на підставі доказів щодо обсягу наданих послуг і виконаних робіт та їх вартості, що сплачена або підлягає сплаті відповідною стороною або третьою особою;

2) розмір суми, що підлягає сплаті в порядку компенсації витрат адвоката, необхідних для надання правничої допомоги, встановлюється згідно з умовами договору про надання правничої допомоги на підставі доказів, які підтверджують здійснення відповідних витрат.

За змістом ч. 3 ст. 134 КАС України, розмір витрат на правничу допомогу адвоката, серед іншого, складає гонорар адвоката за представництво в суді та іншу правничу допомогу, пов'язану зі справою, включаючи підготовку до її розгляду, збір доказів тощо, які визначаються згідно з умовами договору про надання правничої допомоги та на підставі доказів щодо обсягу наданих послуг і виконаних робіт та їх вартості, що сплачена або підлягає сплаті відповідною стороною або третьою особою.

Розмір суми, що підлягає сплаті в порядку компенсації витрат адвоката, необхідних для надання правничої допомоги, встановлюється згідно з умовами договору про надання правничої допомоги на підставі доказів, які підтверджують здійснення відповідних витрат.

Для визначення розміру витрат на правничу допомогу та з метою розподілу судових витрат учасник справи подає детальний опис робіт (наданих послуг), виконаних адвокатом, та здійснених ним витрат, необхідних для надання правничої допомоги.

Принцип співмірності витрат на оплату послуг адвоката запроваджено у ч. 5 ст. 134 КАС України. Розмір витрат на оплату послуг адвоката має бути співмірним із: 1) складністю справи та виконаних адвокатом робіт (наданих послуг); 2) часом, витраченим адвокатом на виконання відповідних робіт (надання послуг); 3) обсягом наданих адвокатом послуг та виконаних робіт; 4) ціною позову та (або) значенням справи для сторони, в тому числі впливом вирішення справи на репутацію сторони або публічним інтересом до справи (ч. 5 ст. 134 КАС України).

При цьому, розмір витрат на правничу допомогу встановлюється судом на підставі оцінки доказів щодо детального опису робіт, здійснених адвокатом, та здійснених ним витрат, необхідних для надання правничої допомоги.

У відповідності до ст. 26 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність», адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правової допомоги.

Згідно з п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», договір про надання правової допомоги - це домовленість, за якою одна сторона (адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язується здійснити захист, представництво або надати інші види правової допомоги другій стороні (клієнту) на умовах і в порядку, що визначені договором, а клієнт зобов'язується оплатити надання правової допомоги та фактичні витрати, необхідні для виконання договору.

Статтею 19 цього ж Закону визначені такі види адвокатської діяльності, як: надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правовий супровід діяльності юридичних і фізичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, держави; складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру; представництво інтересів фізичних і юридичних осіб у судах під час здійснення цивільного, господарського, адміністративного та конституційного судочинства, а також, в інших державних органах, перед фізичними та юридичними особами.

Отже, правова допомога є багатоаспектною, різною за змістом, обсягом та формами і може включати консультації, роз'яснення, складення позовів і звернень, довідок, заяв, скарг, здійснення представництва, зокрема в судах та інших державних органах, захист від обвинувачення тощо, а договір про надання правової допомоги укладається на такі види адвокатської діяльності як захист, представництво та інші види адвокатської діяльності.

Представництво - це вид адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні реалізації прав і обов'язків клієнта в цивільному, господарському, адміністративному та конституційному судочинстві, в інших державних органах, перед фізичними та юридичними особами, прав і обов'язків потерпілого під час розгляду справ про адміністративні правопорушення, а також прав і обов'язків потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні (п. 9 ч. 1 ст. 1 Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність").

Інші види правової допомоги - це види адвокатської діяльності з надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правового супроводу діяльності клієнта, складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру, спрямованих на забезпечення реалізації прав, свобод і законних інтересів клієнта, недопущення їх порушень, а також на сприяння їх відновленню в разі порушення (п. 6 ч. 1 ст. 1 Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність").

За приписами ч. 3 ст. 27 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність», до договору про надання правової допомоги застосовуються загальні вимоги договірного права.

Договір про надання правової допомоги за своєю правовою природою є договором про надання послуг, який, у свою чергу, врегульовано главою 63 Цивільного кодексу України. Зокрема, ст. 903 Цивільного кодексу України передбачає, що якщо договором передбачено надання послуг за плату, замовник зобов'язаний оплатити надану йому послугу в розмірі, у строки та в порядку, що встановлені договором.

Глава 52 Цивільного кодексу України регулює загальні поняття та принципи будь-якого цивільного договору, включаючи договір про надання послуг.

Стаття 632 Цивільного кодексу України регулює поняття ціни договору; за приписами вказаної статті ціна в договорі встановлюється за домовленістю сторін, зміна ціни після укладення договору допускається лише у випадках і на умовах, встановлених договором або законом, а якщо ціна у договорі не встановлена і не може бути визначена виходячи з його умов, вона визначається виходячи із звичайних цін, що склалися на аналогічні товари, роботи або послуги на момент укладення договору.

Відповідно до ст. 30 Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність", гонорар є формою винагороди адвоката за здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту. Порядок обчислення гонорару (фіксований розмір, погодинна оплата), підстави для зміни розміру гонорару, порядок його сплати, умови повернення тощо визначаються в договорі про надання правової допомоги. При встановленні розміру гонорару враховуються складність справи, кваліфікація і досвід адвоката, фінансовий стан клієнта та інші істотні обставини. Гонорар має бути розумним та враховувати витрачений адвокатом час.

Системний аналіз наведених вище норм законодавства дозволяє зробити наступні висновки:

1) договір про надання правової допомоги є підставою для надання адвокатських послуг та, зазвичай, укладається в письмовій формі (виключення щодо останнього наведені в частині 2 статті 27 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність»);

2) за своєю правовою природою договір про надання правової допомоги є договором про надання послуг, крім цього, на такий договір поширюються загальні норми та принципи договірного права, включаючи, але не обмежуючись главою 52 Цивільного кодексу України;

3) як будь-який договір про надання послуг, договір про надання правової допомоги може бути оплатним або безоплатним. Ціна в договорі про надання правової допомоги встановлюється сторонами шляхом зазначення розміру та порядку обчислення адвокатського гонорару;

4) адвокатський гонорар може існувати в двох формах - фіксований розмір та погодинна оплата. Вказані форми відрізняються порядком обчислення - при зазначенні фіксованого розміру для виплати адвокатського гонорару не обчислюється фактична кількість часу, витраченого адвокатом при наданні послуг клієнту, і навпаки, підставою для виплати гонорару, який зазначено як погодинну оплату, є кількість годин помножена на вартість такої години того чи іншого адвоката в залежності від його кваліфікації, досвіду, складності справи та інших критеріїв;

5) адвокатський гонорар (ціна договору про надання правової допомоги) зазначається сторонами як одна із умов договору при його укладенні. Вказане передбачено як приписами цивільного права, так і Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;

6) відсутність в договорі про надання правової допомоги розміру та/або порядку обчислення адвокатського гонорару (як погодинної оплати або фіксованого розміру) не дає як суду, так і іншій стороні спору, можливості пересвідчитись у дійсній домовленості сторін щодо розміру адвокатського гонорару.

Тобто, визначаючи розмір суми, що підлягає сплаті в порядку компенсації гонорару адвоката іншою стороною, суд має виходити зі встановленого у самому договорі розміру та/або порядку обчислення таких витрат, що узгоджується з приписами ст. 30 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність».

При цьому, у разі відсутності у тексті договору таких умов (пунктів) щодо порядку обчислення, форми та ціни послуг, що надаються адвокатом, суд, в залежності від конкретних обставин справи, інших доказів, наданих адвокатом, використовуючи свої дискреційні повноваження, має право відмовити у задоволенні заяви про компенсацію судових витрат, задовольнити її повністю або частково.

Така правова позиція висловлена Верховним Судом у складі колегії суддів Касаційного господарського суду у додатковій постанові від 06.03.2019 року, справа №922/1163/18.

Крім того, суд зазначає, що відповідно до ст. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року № 3477- IV, суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику Суду як джерело права.

У рішенні Європейського суду з прав людини у справі "Лавентс проти Латвії" зазначено, що відшкодовуються лише витрати, які мають розумний розмір.

У справі «East/West Alliance Limited» проти України» Європейський суд з прав людини, оцінюючи вимогу заявника щодо здійснення компенсації витрат у розмірі 10 % від суми справедливої сатисфакції, виходив із того, що заявник має право на компенсацію судових та інших витрат, лише якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їхній розмір обґрунтованим (див., наприклад, рішення у справі «Боттацці проти Італії» (Bottazzi v. Italy) [ВП], заява № 34884/97, п. 30, ECHR 1999-V).

У пункті 269 Рішення у цієї справи Суд зазначив, що угода, за якою клієнт адвоката погоджується сплатити в якості гонорару певний відсоток від суми, яку присудить позивачу суд у разі якщо така сума буде присуджена та внаслідок якої виникають зобов'язання виключно між адвокатом та його клієнтом, не може бути обов'язковою для Суду, який повинен оцінити рівень судових та інших витрат, що мають бути присуджені з урахуванням того, чи були такі витрати понесені фактично, але й також - чи була їх сума обґрунтованою (див. вищезазначене рішення щодо справедливої сатисфакції у справі «Іатрідіс проти Греції» (Iatridis v. Greece), п. 55 з подальшими посиланнями).

Так, як вбачається з наданих позивачем письмових доказів, позивачу були надані адвокатські послуги адвокатом Потаповим Костянтином Олександровичем, який працює в Адвокатському бюро «Костянтина Потапова «Легіс Юніон» (код ЄДРПОУ 42578686) на суму 5000,00 грн. Це підтверджується копіями свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю серії ДП № 3334 від 28.04.2017 року, випискою з ЄДР юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, договором про надання професійної правничої допомоги від 20.03.2020 року, рахунком-фактурою № 2003/20 від 20.03.2020 року, платіжним дорученням № 51 від 20.03.2020 року, заключною випискою за період з 20.03.2020 року по 20.03.2020 року, актом здачі-прийняття правничої допомоги за договором № 2003/20 про надання професійної правничої допомоги від 20.03.2020 року, детальним описом робіт (наданих послуг), виконаних Адвокатським бюро «Костянтина Потапова «Легіс Юніон» із метою надання правничої допомоги Фермерському господарству «ДАРИНА АГРО» на виконання договору № 2003/20 про надання правничої допомоги від 20 березня 2020 року.

Таким чином, розмір судових витрат позивача на правничу допомогу за договором № 2003/20 про надання професійної правничої допомоги від 20.03.2020 року склав 5000,00 грн.

Крім того, додатково позивач зазначив, що 14 травня 2020 року між позивачем та Адвокатським бюро «Костянтина Потапова «Легіс Юніон» укладено договір №1405/20-ПД про надання професійної правничої допомоги, предметом якого передбачено складення, підписання та подання (направлення) до Дніпропетровського окружного адміністративного суду Відповіді ФГ «Дарина Агро» на відзив Головного управління ДПС у Дніпропетровській області від 12.05.2020 та на відзив Державної податкової служби України від 12.05.2020 на адміністративний позов у справі 160/4563/20.

У відповідності до пункту 3.1. договору розмір оплати за надання правничої допомоги становить 2500 гривень 00 копійок.

На виконання договірних умов позивачем 14 травня 2020 року сплачено на користь Адвокатського бюро «Костянтина Потапова «Легіс Юніон» гонорар за надання правничої допомоги у розмірі 2500 гривень 00 копійок. На підтвердження цього позивач надав суду детальний опис робіт (наданих послуг), виконаних Адвокатським бюро «Костянтина Потапова «Легіс Юніон» з метою надання правничої допомоги Фермерському господарству «Дарина Агро» на виконання договору №1405/20-ПД про надання професійної правничої допомоги від 14.05.2020 року, копія договору №1405/20-ПД про надання професійної правничої допомоги від 14.05.2020 року, копія рахунку-фактури № 1 від 14.05.2020 року на суму 2 500,00 грн, копію платіжного доручення ФГ «Дарина Агро» №14 від 14.05.2020 року на суму 2 500,00 грн, копію заключної виписки від 16.05.2020 року із банківського рахунку Адвокатського бюро «Костянтина Потапова «Легіс Юніон» за період з 14.05.2020 по 14.05.2020 року, копію акту здачі-прийняття послуг правничої допомоги від 19.05.2020 року за Договором №1405/20-ПД про надання правничої допомоги від 14 травня 2020 року на суму 2 500,00 грн, ордер на надання правничої (правової) допомоги від 14 травня 2020 року.

З огляду на встановлені судом обставини, докази, надані позивачем на підтвердження витрат на професійну правничу допомогу, суд дійшов висновку про задоволення таких витрат у повному обсязі, з урахуванням критерію розумності розміру, виходячи з конкретних обставин справи та обсягу наданих позивачу, як клієнту, послуг правничої допомоги щодо представництва його інтересів в суді під час розгляду справи у загальному розмірі 7500,00грн.

Це відповідає принципу співмірності та розумності витрат заявленої до відшкодування суми судових витрат на професійну правничу допомогу.

Отже, суд зазначає, що сума судових витрат на професійну правничу допомогу у розмірі 5000,00 грн. є співмірною та відповідає принципу розумності, тому підлягає стягненню з Державної податкової служби України та Головного управління Державної податкової служби у Дніпропетровській області пропорційно за рахунок бюджетних асигнувань.

Крім того, суд бере до уваги норму ст. 134 КАС України та правовий висновок Верховного Суду з приводу того, для вирішення питання про відшкодування витрат на правничу допомогу від учасника справи вимагається надання доказів щодо обсягу наданих послуг і виконаних робіт та їх вартості, що сплачена або підлягає сплати відповідною стороною або третьою особою. Метою стягнення витрат на правничу допомогу є не тільки компенсація сторін, на користь якої прийняте рішення понесених збитків, але і у певному сенсі має спонукати суб'єкта владних повноважень утримуватися від подачі безпідставних заяв, скарг та своєчасно вчиняти дії, необхідні для поновлення порушених прав та інтересів фізичних та юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин (постанова Верховного Суду від 02.10.2019 року, справа № 815/1479/18, додаткова постанова Верховного Суду від 05.09.2019 року, справа № 826/841/17).

Згідно частини першої статті 139 Кодексу адміністративного судочинства України, при задоволенні позову сторони, яка не є суб'єктом владних повноважень, всі судові витрати, які підлягають відшкодуванню або оплаті відповідно до положень цього Кодексу, стягуються за рахунок бюджетних асигнувань суб'єкта владних повноважень, що виступав відповідачем у справі, або якщо відповідачем у справі виступала його посадова чи службова особа.

Як вбачається з матеріалів справи, позивачем при зверненні до суду понесені судові витрати, пов'язані зі сплатою судового збору за подання позовної заяви до суду в розмірі 2102,00 грн., що документально підтверджується платіжним дорученням № 58 від 10.04.2020 року.

Отже, сплачений позивачем судовий збір за подачу позовної заяви до суду в сумі 2102,00 грн. підлягає стягненню з Державної податкової служби України та Головного управління Державної податкової служби у Дніпропетровській області пропорційно за рахунок бюджетних асигнувань.

Керуючись ст. ст. 2-10, 11, 12, 47, 72-77, 94, 122, 132, 139, 193, 241-246, 250, 251, 257-262 Кодексу адміністративного судочинства України, суд, -

ВИРІШИВ:

Адміністративний позов Фермерського господарства «ДАРИНА АГРО» до Державної податкової служби України, Головного управління Державної податкової служби у Дніпропетровській області про визнання протиправним та скасування рішення, зобов'язання вчинити певні дії задовольнити повністю.

Визнати протиправним та скасувати рішення комісії Головного управління Державної податкової служби у Дніпропетровській області з питань зупинення реєстрації податкової

накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних №1455904/37320295 від 14.02.2020 року про відмову в реєстрації податкової накладної № 4 від 23.01.2020 року.

Зобов'язати Державну податкову службу України зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних податкову накладну № 4 від 23.01.2020 року, складену Фермерським господарством «ДАРИНА АГРО» (код ЄДРПОУ 37320295), датою її фактичного направлення для реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Стягнути з Державної податкової служби України (04053, м. Київ, Львівська площа, буд. 8, код ЄДРПОУ 43005393) за рахунок бюджетних асигнувань на користь Фермерського господарства «ДАРИНА АГРО» (код ЄДРПОУ 37320295, адреса: 51811, Дніпропетровська область, Петриківський район, с. Сорочине, вул. Радянська, 84) судові витрати, що складаються із суми судового збору у розмірі 1051,00 грн. (одна тисяча п'ятдесят одна гривня 00 копійок) та витрат на правничу допомогу адвоката у розмірі 3750,00 грн. (три тисячі сімсот п'ятдесят гривень 00 копійок).

Стягнути з Головного управління ДПС у Дніпропетровській області (49005, м. Дніпро, вул. Сімферопольська, 17-А, код ЄДРПОУ 43145015) за рахунок бюджетних асигнувань на користь Фермерського господарства «ДАРИНА АГРО» (код ЄДРПОУ 37320295, адреса: 51811, Дніпропетровська область, Петриківський район, с. Сорочине, вул. Радянська, 84) судові витрати, що складаються із суми судового збору у розмірі 1051,00 грн. (одна тисяча п'ятдесят одна гривня 00 копійок) та витрат на правничу допомогу адвоката у розмірі 3750,00 грн. (три тисячі сімсот п'ятдесят гривень 00 копійок).

Рішення суду набирає законної сили відповідно до вимог статті 255 Кодексу адміністративного судочинства України та може бути оскаржене в строки, передбачені статтею 295 Кодексу адміністративного судочинства України.

До дня початку функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи рішення суду оскаржується до Третього апеляційного адміністративного суду через Дніпропетровський окружний адміністративний суд відповідно до підпункту 15.5 пункту 15 Розділу VII Перехідних положень Кодексу адміністративного судочинства України.

Повний текст рішення суду складений 22.05.2020 року.

Суддя І.О. Лозицька